

Hemmelig.

St. med. nr. 20.

(1935)

Om importregulering av gummifottøi, fajanse, fjær og dun og automobiler.

Handelsdepartementets innstilling av 25 januar 1935, som er bifall ved kongelig resolusjon av samme dag.

(Foredratt av statsråd Lars Meling.)

I møte den 5 mars 1934 fattet Stortinget følgende beslutning:

«Regjeringen bemyndiges til straks å iverksette de foranstaltninger som finnes påkrevet for å beskytte norsk produksjon mot skadelig konkurranse.

Av Finans- og Tollkomiteens innstilling og debatten i Stortinget i saken fremgikk det at der ved denne beslutning særlig var tenkt på at der straks burde innføres en importregulering for følgende varesorter: gummisko, snesko, gummistøvler, kalosjer, fajanse og fjær og dun, idet det blev antatt at man ved tollforhøielser vanskelig helt vilde kunne beskytte norsk produksjon av disse varer mot den utenlandske konkurranse.

Overensstemmende med Stortingets beslutning blev det ved kgl. resolusjon av 9 mars 1934 med hjemmel i lov om midlertidig innførselsforbud av 22 mars 1918, § 2, 2net ledd bestemt som gjeldende inntil videre:

I. 1. At adgangen til å innføre gummisko, snesko, gummistøvler, kalosjer og fajanse her til riket skal være avhengig av at der ved innførselen forelegges tollvesenet skriftlig erklæring fra Handelsdepartementet eller den institusjon som departementet dertil bemyndiger, om at departementet eller vedkommende institusjon samtykker i innførselen.

2. At Handelsdepartementet bemyn-

diges til å treffe de videre forføininger som er nødvendige til gjennomførelsen av den under punkt 1 nevnte regulering av innførselen.

II. At disse bestemmelser settes i kraft fra den tid som Handelsdepartementet bestemmer.

Reguleringen blev av Handelsdepartementet satt i kraft fra mandag 12 mars 1934 kl. 11.

Enn videre blev det ved kgl. resolusjon av 16 mars 1934 bestemt:

1. At adgangen til å innføre fjær og dun her til riket skal være avhengig av at der ved innførselen forelegges tollvesenet skriftlig erklæring fra Handelsdepartementet eller den institusjon som departementet dertil bemyndiger, om at departementet eller vedkommende institusjon samtykker i innførselen.

2. At Handelsdepartementet bemyndiges til å treffe de videre forføininger som er nødvendige til gjennomførelsen av den under punkt 1 nevnte regulering av innførselen.

3. At disse bestemmelser settes i kraft fra den tid som Handelsdepartementet bestemmer.

Denne regulering blev satt ikraft fra mandag den 19 mars 1934 kl. 11.

Om importregulering av gummifottøi m. v.

1) Importreguleringen av gummifottøi m. v. og fajanse.

Finans- og Tollkomitéen hadde i premissene til sin innstilling anført at der for disse varer burde fastsettes kontingenter for de forskjellige eksportland på grunnlag av importen i 1932. Imidlertid viste det seg senere at valget av 1932 som basisår sannsynligvis vilde medføre adskillige ulemper, og departementet konfererte derfor i sin tid med Stortingskomitéens formann og sakens ordfører i Stortinget om spørsmålet. Etter begge disse herrers opfatning kunde departementet istedenfor året 1932 velge et gjennomsnitt av to eller flere år som basis for reguleringen, når man bare valgte et gjennomsnitt som vilde medføre et for Norge gunstig resultat.

Efter å ha innbentet nødvendige opgaver over tidligere import og efter å ha drøftet saken inngående med Utenriksdepartementet og representanter for importørene fastsatte Handelsdepartementet hvert lands importkvote for gummifottøi m. v. til 100 pct. av gjennomsnittet av importen fra vedkommende land i årene 1931, 1932 og 1933 og for fajanse til 100 pct. av importen fra vedkommende land i 1933. Det viste sig hensiktsmessigere å velge perioden 1931—33 for gummifottøi m. v. enn perioden 1930—32, som departementet oprinnelig hadde foreslått, og valget av 1933 istedenfor 1932 for fajanse gav nogenlunde det samme resultat, idet importen i de to år var omtrent like stor, i 1932 litt større enn i 1933. Som reguleringsår blev for begge varers vedkommende fastsatt tidsrummet fra og med hvert års mars måned til utgangen av februar måned det påfølgende år.

I skrivelse av 27 juni 1934 underrettet Handelsdepartementet Utenriksdepartementet om den fastsatte kvotefordeling. På grunnlag av denne blev senere hver enkelt norsk importørs importkvote fra vedkommende land utregnet.

Man gir nedenfor en opgave over de i reguleringsåret 1 mars 1934—28 februar 1935 tildelte importkvoter og de inntil 12 januar 1935 meddelte lisenser til innførsel fra de enkelte land:

A. Gummifottøi m. v.

Land	Kvote	Lisens gitt
	Kg.	Kg.
Danmark	11 486	5 984
Finland	10 558	12 125
Polen og Danzig	7 621	1 911
Sovjet-Samveldet	4 103	—
Storbritannia	39 080	31 471
Sverige	78 535	51 583
Tsjekkoslovakia	42 978	44 491
Tyskland	36 230	31 548
De Forente Stater	55 381	25 373
Japan	84 204	190 941
Andre land	7 677	13 263
Ialt	377 853	408 690

B. Fajanse.

Land	Kvote	Lisens gitt
	Kg.	Kg.
Belgia og Luxemburg	2 365	2 074
Danmark	18 074	14 321
Finland	14 945	13 531
Frankrike	4 017	513
Nederland	4 403	1 319
Italia	10 790	12 538
Storbritannia	253 123	255 724
Sverige	90 756	86 321
Tsjekkoslovakia	51 808	116 562
Tyskland	328 791	328 104
Japan	31 442	65 769
Andre land	3 138	1 626
Ialt	813 652	898 402

Til opgavene skal man knytte følgende bemerkninger:

På det tidspunkt da importreguleringen blev innført, var de norske importører bundet av store bestillinger i utlandet. Dette gjorde sig særlig gjeldende for gummifottøis vedkommende (sko til sommersesongen), men gjaldt også i ikke liten utstrekning fajanse. For en del var de opkjøpte partier allerede underveis til Norge eller lagret på frilager her, og en større del var helt eller delvis

Om importregulering av gummifottøi m. v.

forut betalt av vedkommende importører. For å hindre at disse importører skulde bli påført til dels store tap, og delvis også av handelspolitiske hensyn, fant departementet å måtte imøtekomme importørenes gjentagne henstillinger om å få innført de partier som var kjøpt før reguleringens ikrafttreden. Av denne grunn er reguleringen til en viss grad blitt illusorisk i denne periode, idet de tildelte kvoter for enkelte land er blitt overskredet. Dette gjelder spesielt Japan og Tsjekkoslovakia. For det sistnevnte lands vedkommende blev det forutsatt ved fastsettelsen av importkvotene at disse på grunn av en med dette land nylig avsluttet spesialavtale kunde bli noget overskredet, og man har her oppnådd kompensasjoner i andre retninger. Med hensyn til Japan bemerkes at det praktisk talt ikke er gitt lisenser til innførsel av gummifottøi fra dette land etterat importkvotene var fastsatt, og for fajansens vedkommende er det i flere tilfeller tatt forbehold om at meddelt lisens skulde belastes importørens kvote i neste kontingenteringsår.

Ved bedømmelsen av oppgavene må der også tas hensyn til at de kvanta som er innført etter meddelt lisens, tilsammen er en del mindre enn de mengder der er gitt importtillatelse for, bl. a. av den grunn at importørene i stor utstrekning kun anslagsvis har kunnet oppgi partienes vekt og for å være på den sikre side har oppgitt tall som har vist sig å ligge en del over nøiaktig vekt.

I oppgavene er ikke medregnet sanitærfajanse, som faktisk er holdt utenfor reguleringen, da det er en artikkel som efter de opplysninger man har, for tiden kun i meget ringe utstrekning produseres i Norge.

Den omstendighet at import fra Japan på grunn av reguleringen og de fastsatte kvoter i den senere tid er blitt praktisk talt umuliggjort, har i dette land fremkalt en kraftig opinion mot reguleringen av importen av gummifottøi og fajanse. Allerede våren 1934, kort tid efter reguleringens ikrafttreden, uttrykte den japanske legasjon i Stockholm i en skrivelse til den herværende generalkonsul sin frykt for at den

japanske regjering vilde se sig tvunget til å gjøre mottrekk, og det blev antydnet at Japan anså reguleringen rettet mot sig.

Da enkelte japanske eksportører og deres agenter gjorde henvendelse til de japanske myndigheter, kom departementet i den ubehagelige situasjon at man ved å nekte lisens risikerte restriksjoner med hensyn til vår store eksport til Japan.

I en skrivelse av 12 november 1934 til Utenriksdepartementet gjorde A/S Borregaard forestilling om saken. A/S Borregaard har en stor eksport av silkecellulose til Japan og ser nu denne truet ved at der i Japan er nedsatt en regjeringskommisjon til behandling av spørsmål om motforholdsregler mot land der har utstedt innførselsforbud der føles som rettet mot Japan. Ifølge Det Statistiske Centralbyrås oppgaver utgjorde vår eksport til Japan i 1933 i verdi ca. kr. 15 482 000 og vår import s. å. ca. kr. 2 582 000. For tidsrummet 1 januar—30 november 1934 er tallene henholdsvis ca. kr. 16 135 000 og ca. kr. 4 402 000. Den japanske silkeindustri er i stadig vekst og har et stort behov for silkecellulose, men der er en sterk konkurranse om leveransene mellom de land som produserer silkecellulose for eksport.

Vår legasjon i Tokio er blitt forelagt spørsmålet om å innlede forhandlinger med de japanske myndigheter angående en kvoteordning for neste kontingenteringsår, og der blev foreslått tilbudt Japan en kvote på 60 000 kg. for fajanse og 170 000 kg. for gummifottøi, eller ca. 100 pct. forøkelse av kvotene for inneværende periode. Imidlertid kom ingen ordning i stand, idet legasjonen oplyste at Japan har erklært sig prinsipielt uenig i at der overhodet skulde være nogen regulering sålenge ikke Japan hadde gått til lignende skritt overfor norsk eksport til Japan.

Under disse omstendigheter har Regjeringen av hensyn til vår store celluloseindustri sett sig nødsaget til å meddele den japanske regjering at den har besluttet å opta til behandling spørsmålet om ophevelse av importforbudene for gummifottøi og fajanse umiddelbart efter Stortingets sammentreden.

Om importregulering av gummifottøi m. v.

Den stedfundne korrespondanse vedrørende Japans henvendelse og de fra A/S Borregaard fremkomne forestillinger i saken vil bli oversendt Finans- og Tollkomiteen som utrykte bilag til denne meddelelse.

Under 19 desember 1934 anmodet Handelsdepartementet de i importreguleringen særlig interesserte norske produsenter om å fremkomme med en redegjørelse for hvorledes reguleringen har innvirket på deres omsetning i den tid den har vært i kraft. Sādan redegjørelse er gitt av A/S Askim Gummivarefabrikk og A/S Egersunds Fayancefabriks Co. i skrivelser av 15 januar 1935. Disse skrivelser vil bli oversendt Stortingskomiteen som utrykte bilag til denne meddelelse.

Begge fabrikker opgir å ha hatt noe øket omsetning i 1934, men Askim Gummivarefabrik antar at dette vesentlig skyldes den ualmindelig varme og tørre sommer, som gjorde at det ifjor var en mere enn almindelig god sesong for tøisko med gummisåler. Fabrikken anfører at dens omsetning i verdi var mindre enn foregående år, hvilket skyldes den sterke konkurranse fra Japen i billige seildukssko. Fabrikken måtte opta konkurranseartikler og bringe disse på markedet til priser som delvis ikke dekket dens egne produksjonsomkostninger.

Mens Egersunds Fayancefabrik i 1934 har hatt samtlige sine folk i fullt arbeide, har Askim Gummivarefabrik ikke kunnet drive med vanlig normal produksjon ved begge sine fabrikker, idet fabrikken i Mjøndalen i 25 uker arbeidet kun med 6 timers dag.

Ifølge de meddelte opgaver har importreguleringen ikke innvirket nevneverdig på prisene på fabrikkenes produkter.

Askim Gummivarefabrik uttaler at det først i 1935 vilde bli mulig å se nogen større virkning av reguleringen, og Egersunds Fayancefabrik har uttalt håp om at den blir oprettholdt. Importreguleringen synes således å ha virket gunstig for den innenlandske produksjon av de heromhandlede varer. Men hensynet til denne produksjon må dog vike for den store interesse som er

knyttet til vår store eksport til Japan og hensynet til vår celluloseindustri.

Der er også en annen viktig omstendighet som her må tas i betraktning: Hvis der skulde opstå nogen forstyrrelse i det nuværende handelspolitiske forhold mellem Norge og Japan, vilde dette lett også kunne få beklagelige følger for vår ganske betydelige skibsfart på det sistnevnte land. Og man har da også fra fremtredende norsk skibsfartshold mottatt en inntrengende forestilling i saken, som underhånden vil bli tilstillet Stortinget.

I henhold til det anførte vil departementet anbefale at importreguleringen for gummifottøi og fajanse snarest blir ophevet. Da reguleringen imidlertid som foran nevnt er blitt innført etter foranledning av Stortinget, finner man å burde forelegge saken for dette før ophevelsen finner sted. Spørsmålet om hvorvidt reguleringen bør erstattes med en tollforhøielse på de nevnte varer til beskyttelse av den norske produksjon, vil i tilfelle bli å behandle av Finans- og Tolldepartementet.

2. Importreguleringen av fjær og dun.

At fjær og dun ikke blev medtatt ved den først iverksatte importregulering hadde sin grunn i at der til Utenriksdepartementet var gitt opplysninger om at der var truffet en ordning mellem den norske produsent og de utenlandske eksportører av fjær og dun, således at en importregulering for fjær og duns vedkommende i et hvert fall foreløbig ikke vilde være nødvendig. Da det imidlertid viste sig at denne meddelelse var helt feilaktig, blev regulering straks iverksatt.

For importen av fjær og dun har man ikke funnet det hensiktsmessig å fastsette kvoter for de interesserte land eller importørene.

Nedenfor gis en oppgave over de inntil 12 januar 1935 meddelte lisenser, fordelt på land. Oppgaven gis særskilt for rensset og urensset vare. Urenset fjær og dun innføres av den i reguleringen interesserte norske produsent, A/S Norsk Fjærfabrik.

Om importregulering av gummifottøi m. v.

Meddelte lisenser.

Land	Renset fjær og dun	Urenset fjær og dun
	Kg.	Kg.
Danmark	30 360	—
Sverige	15	—
Storbritannia	2 660	215
Tyskland	4 628	535
Tsjekkoslovakia	45	4 861
Færøyene	—	2 605
Frankrike	—	3 526
Italia	—	37 785
Polen	—	5 230
Sovjet-Samveldet	—	10 000
Kina	—	102 457
De Forente Stater	—	58 882
Romania	—	12 000
Spania	—	5 000
Ungarn	—	250
Ialt	37 708	243 346

Det Statistiske Centralbyrås opgave viser en samlet innførsel av fjær og dun i 1934 av 250 008 kg. Herav er kun ca. 55 000 kg. rensset fjær og dun.

Til sammenligning skal man anføre tallene for import av fjær og dun i 1933 ifølge Det Statistiske Centralbyrås opgave:

Land	Renset fjær og dun	Urenset fjær og dun
	Kg.	Kg.
Danmark	69 973	—
Sverige	759	—
Tyskland	10 906	—
Storbritannia	13 249	3 961
Italia	—	26 312
Polen og Danzig	—	5 614
Romania	—	11 981
Tsjekkoslovakia	—	2 315
De Forente Stater	—	18 725
Kina	—	76 672
Persia	—	2 214
Andre land	174	1 399
Ialt	95 061	149 193

A/S Norsk Fjærfabrik har den 3 januar 1935 innsendt en redegjørelse for reguleringens innvirkning på fabrikkens produk-

sjon og salg, og den 12 s. m. gitt en oversikt over sin virksomhet i de år den har vært igang. Disse dokumenter vil bli oversendt Stortingskomiteen som utrykte bilag til denne meddelelse.

De meddelte opgaver viser at importreguleringen har hatt en gunstig innflytelse på norsk produksjon og ikke har medført nogen prisstigning på varene, og da reguleringen tillike kan ha betydning i handelspolitisk henseende, vil man anbefale at denne regulering oprettholdes inntil videre.

Det kan nevnes at der ikke er kommet nogen henstilling fra ansvarlig hold her i landet om ophevelse av denne regulering.

3) Importreguleringen av
automobiler.

Ved lov om midlertidige innførselsforbud m. v. av 22 juni 1934, som avløste bl. a. lov om midlertidig innførselsforbud av 22 mars 1918, blev det gitt Kongen en almindelig adgang til å innføre importreguleringer gjennom lisensordninger eller kontingenteringsordninger. Av forarbeidene til denne lov fremgår at den hjemler adgang til å benytte importregulering om nødvendig også i handelspolitisk og valutamessig oie med.

Ved skrivelse av 14 juni 1934 henvendte Bankenes Valutakomiteé sig til Handelsdepartementet med henstilling til departementet å ta under overveielse å foranledige foretatt statsinngrep mot den pågående store import her til landet av automobiler. Komiteen begrunnet sin henvendelse med at bilimporten viste tendens til «økning utover hvad komiteen finner det gunstig under de nuværende knappe forhold på valutamarkedet».

Av de statistiske opgaver fremgikk det at verdien av den samlede bilimport i første halvår 1934, sammenlignet med første halvår 1933, var øket med 85,4 pct., nemlig med kr. 4 297 078, fra kr. 5 032 233 til kr. 9 329 311.

Handelsdepartementet forela under 30 juni 1934 komiteens henvendelse for Utenriksdepartementet, som i sitt svar bl. a. uttalte:

(Om importregulering av gummifottøi m. v.)

«— — — Utenriksdepartementet slutter sig til forslaget, idet det finner at den omhandlede regulering av automobilinnførselen også av handelspolitiske grunner snarest mulig bør gjennomføres.

Som det vil fremgå av vedlagte promemoria av 14 juli 1934 hører enkelte land i hvilke den norske eksporthandel i den senere tid har møtt alvorlige vanskeligheter, således som Danmark og de Forente Stater, nettop til våre viktigste leverandører av automobiler. På den annen side inntar andre automobil-produserende land, således som Frankrike og Italia, hvis handelsbalanse med Norge er avgjort i deres disfavør og som av den grunn har søkt å innskrenke sin import av norske varer eller ihvertfall omgås med sådanne planer, en forholdsvis beskjeden plass blandt leverandørene av automobiler til Norge. Den foreslåtte regulering av automobilimporten vil åpne den norske regjering adgang til under eventuelle forhandlinger med disse land å tilvinge eller tilkjøpe sig visse fordeler.»

Handelsdepartementet erklærte sig enig med Utenriksdepartementet i det anførte og fremsatte forslag om innførselsforbud for automobiler, og ved kgl. resolusjon av 31 august blev det med hjemmel i § 1 i lov om midlertidige innførselsforbud m. v. av 22 juni 1934 bestemt som gjeldende inntil videre:

- I. 1. At adgangen til å innføre her til landet personautomobiler og andre motorvogner samt karosserier og understell til disse skal være avhengig av at der ved innførslen forelegges tollvesenet skriftlig erklæring fra Handelsdepartementet eller den institusjon som departementet dertil bemyndiger, om at departementet eller vedkommende institusjon samtykker i innførslen.
2. At der for utferdigelse av de under punkt 1 nevnte skriftlige erklæringer skal erlegges et gebyr av $\frac{1}{2}$ pro mille av de importerte automobilers verdi, å opkreve av tollvesenet ved innførslen.

3. At Handelsdepartementet bemyndiges til å treffe de videre forføyninger som er nødvendige til gjennomførelsen av den under punkt 1 nevnte regulering av innførslen.

II. Disse bestemmelser settes i kraft fra den tid som Handelsdepartementet bestemmer.

Reguleringen blev av Handelsdepartementet satt ikraft fra onsdag den 5 september 1934 kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Nedenfor meddeles en opgave over de inntil 18 januar 1935 meddelte lisenser samt opgave over verdien av de automobiler som ifølge de inntil samme dag fra tollvesenet innkomne meddelelser er innført efter meddelt lisens. Opgavene gis for hvert enkelt eksportland, og tallene angir verdien i kroner.

A. Personbiler.

Land.	Lisens meddelt	Innført
	Kr.	Kr.
Danmark	551 564	403 951
Frankrike	28 195	23 049
Nederland	6 000	1 000
Italia	30 640	15 358
Storbritannia	257 742	94 446
Sverige	2 050	2 522
Tyskland	113 848	72 928
De Forente Stater	624 398	398 771
Andre land	1 000	
Ialt	1 615 437	1 012 025

B. Andre motorvogner.

Land	Lisens meddelt	Innført
	Kr.	Kr.
Danmark	1 089 037	801 345
Frankrike	3 850	3 802
Italia	4 100	3 960
Storbritannia	104 154	64 643
Sverige	346 338	198 206
Tyskland	68 410	48 042
De Forente Stater	1 240 337	775 516
Ialt	2 856 226	1 895 514

Om importregulering av gummifottøi m. v.

For en del automobiler som det er gitt tillatelse til innførsel av, er det ennå ikke innkommet meddelelse om at de er innført. Selv når der tas hensyn hertil, viser allikevel den samlede verdi av innførte biler et noget mindre tall enn verdien beregnet efter de tall som blev opgitt da lisens blev meddelt. Det gjelder nemlig like meget for automo-

biler som for gummifottøi og fajanse at importørene i mange tilfeller kun har kunnet opgi verdien anslagsvis og har «avrundet opover» for å være på den sikre side.

Det Statistiske Centralbyrås opgaver gir følgende billede av importen av automobiler i første og annet halvår 1934 (verdien i kroner):

	Personbiler	Andre motorvogner	Tilsammen
	Kr.	Kr.	Kr.
Første halvår	5 568 430	3 760 881	9 329 311
Annet halvår	3 451 396	3 322 913	6 774 309
Ialt i 1934	9 019 826	7 083 794	16 103 620

Av denne opgave vil det sees at importen av automobiler, særlig av personbiler, har avtatt sterkt i annet halvår, sammenlignet med første halvår. At dette i nogen utstrekning skyldes den innførte importregulering, er det ikke grunn til å betvile. Til sammenligning kan nevnes at importen i annet halvår 1933 var noget større enn i første halvår 1933.

Det må imidlertid bemerkes at det også for automobiler gjorde sig gjeldende det samme forhold som ved ikrafttredelsen av importreguleringene for gummifottøi og fajanse, nemlig at importørene på det tidspunkt da reguleringen trådte ikraft, var bunnet av kjøpeavtaler og avtaler om videre salg. Bl a. av denne grunn er lisens hitil ikke i større utstrekning blitt nektet, men det forutsettes fremtidig å kunne stille sig anderledes.

Under 7 desember 1934 tilskrev Handelsdepartementet Bankenes Valutakomiteé og forespurte hvorvidt komiteen var av den opfatning at en oprettholdelse av den etablerte importregulering for automobiler er ønskelig av valutamessige hensyn. Komiteens svarskrivelse av 12 s. m. vil bli oversendt Stortingskomiteen som utrykt bilag til denne meddelelse.

Departementet forela 7 desember 1934 likeledes Utenriksdepartementet spørsmålet om hvorvidt den her omhandlede importregulering antokes å burde vedlikeholdes. Utenriksdepartementet har derefter i skrivelse av 3 januar 1935 anbefalt reguleringen vedlikeholdt inntil videre.

Det er i alle tilfeller klart at en importregulering for en såvidt viktig vare som automobiler kan egne sig godt som handelspolitisk kompensasjonsmiddel, og under de nu rådende usikre handelspolitiske forhold vil det vel kunne tenkes at man blir nødsaget til å benytte reguleringen som et sådant middel.

I henhold til det anførte har man funnet at importreguleringen for automobiler bør oprettholdes inntil videre.

Handelsdepartementet vil foreslå at Stortinget gjøres bekjent med det som foran er anført, og skal i henhold hertil

innstille:

Avtrykk av Handelsdepartementets foredrag av 25 januar 1935 om importregulering av gummifottøi, fajanse, fjær og dun og automobiler sendes Stortinget.